

барва [1, с. 314]. На чоловічих сорочках також вишивали квітчасті узорі, але значно дрібніші, ніж на жіночих.

Отже, сокальська вишиванка, незважаючи на схожість із загальноукраїнською традицією, має властиві лише для цього краю художні особливості й заслуговує на детальніше наукове вивчення та популяризацію.

Література

1. Кашубинська І. Народня ноша Сокальщини. *Надбужанина: Сокальщина, Белчина, Радехівщина, Каміначчина, Холмищина і Підляшшя*. Нью-Йорк, Париж, Сідней, Торонто, 1986. Т. 1. С. 307–329.
2. Приймак Х. Особливості традиційної сорочки Сокальщини кінця ХІХ – початку ХХ ст. *Народознавчі зошити*. № 5 (119). 2014. С. 1056–1061.
3. Sokalski B. Powiat Sokalski pod wzgledem geograficznym, etnograficznym, historycznym i ekonomicznym. Lwow, 1899. 345 s.

Катерина Гораш,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник,
старший науковий співробітник відділу інновацій
та стратегій розвитку освіти
Інституту педагогіки НАПН України,
e-mail: Kateryna.vik@ukr.net

ЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ: ОСВІТНІ ПРОЄКТИ В УКРАЇНІ ТА ЗА ЇЇ КОРДОНАМИ

Ключові слова: національна ідентичність, культурна спадщина, міжнародні проєкти, українсько-канадська громада, вишиті подушки, вишиванка.

У сучасних реаліях глобалізаційних та інтеграційних процесів надзвичайно важливим для кожної нації є збереження національної ідентичності. Більш актуальним і складним це питання виявилось для етнічних українців в Україні, ніж для тих, які проживають за її кордонами.

Модернізація національної освіти й науки України, зокрема розбудова нової української школи, має забезпечити збереження й поширення духовної спадщини українського народу. У цьому контексті важливим є пошук і застосування нових підходів до організації освітнього процесу в школі та оновлення змісту освіти з метою формування в учнів національної ідентичності, розвитку їхньої особистості на засадах загальнолюдських цінностей і культурно-історичного досвіду українського народу.

Міжнародні організації й спільноти різних націй у всьому світі турбуються про збереження своєї національної ідентичності й культурної спадщини. Зокрема, спільний проєкт ЄС та ЮНЕСКО допомагає школам розробити карту нематеріальної культурної спадщини, яка існує в шкільному співтоваристві, та інтегрувати її в освітні програми. Пілотні проєкти передбачають підтримку закладів освіти й навчання вчителів у процесі інтеграції нематеріальної культурної спадщини в освітню та позашкільну діяльність школи [2; 3].

За результатами опитування, 88 % європейських громадян погоджуються з тим, що європейську культурну спадщину як спадщину кожної нації слід викладати в школах, оскільки вона збагачує світову історію та культуру [2].

Особливу роль у формуванні національної ідентичності відіграють традиції і звичаї, які є основним джерелом в успадкуванні майбутніми поколіннями духовності, культури, багатовікового досвіду і правил соціальної поведінки нації.

Українська етнічна група в Канаді, що є другою за кількістю українців, які проживають за межами країни, і першою за своєю активністю в розвитку соціального, культурного та духовного життя, окрім успішної інтеграції до нового суспільства, професійного визнання та кар'єрного росту українців у Канаді, постійно турбується про збереження української культури, мови, традицій тощо.

Протягом майже 125 років в українсько-канадській громаді вишивають подушки, які є для української північноамериканської спільноти не тільки прикрасою оселі або формою дозвілля, а й одними з найпопулярніших та найдавніших символів етнічної ідентичності української Канади. Вишиті подушки успадковують майбутні покоління від своїх рідних як символ України. Для нащадків існує глибокий, інтуїтивний культурний зв'язок; тяжіння, що спрямовує на збереження інстинкту. У багатьох випадках вишиті подушки стають пам'ятками родинних зв'язків та української ідентичності разом із популярними українськими народними мистецтвами (вишиванкою, писанками, рушниками, тощо) [4].

В Україні проводиться чимало освітніх заходів з метою збереження українських традицій і формування в дітей та молоді української національної ідентичності.

Зокрема, другій рік поспіль Асоціацією науково-дослідних, навчально-методичних лабораторій педагогічних закладів вищої освіти України спільно із закладами й установами освіти проводиться Міжнародна онлайн-конференція «Україно моя вишивана: етнокультурний та освітньо-виховний потенціал української вишиванки», яку присвячено Всесвітньому Дню Вишиванки [1].

Для української освіти цей проєкт відкриває нові напрями збереження української національної ідентичності, шляхи впровадження в освітній процес української народної спадщини, висвітлення прекрасних українських

традицій у світовому освітньому просторі та вклад у світову культуру української як однієї з найбагатших.

Література

1. Сайт Міжнародної онлайн-конференції «Україно моя вишивана: етнокультурний та освітньо-виховний потенціал української вишиванки». 2021. URL: <https://sites.google.com/view/vyshyvanka2021> (дата звернення: 20.05.2021).

2. Українське суспільство та європейські цінності: звіт за результатами соціологічного дослідження Інститутом Горшеніна у співпраці з Представництвом Фонду ім. Фрідріха Еберта в Україні та Білорусі. 2019. URL: http://fes.kiev.ua/n/cms/fileadmin/upload2/JEvropеiskі_cinnosti__tables_and_diagrams_MR_.pdf. (дата звернення: 15.05.2021).

3. Different Ways of Being Ukrainian: Ukrainian Folklore Studies at the University of Alberta. Interview with Andriy Nahachewsky. Forum for Ukrainian Studies. 2016. URL: <https://ukrainian-studies.ca/2016/08/31/different-ways-of-being-ukrainian-ukrainian-folklore-studies-at-the-university-of-alberta-interview-with-andriy-nahachewsky/> (дата звернення: 15.05.2021).

4. Nahachewsky Andriy. Key Conceptual Threads in Ukrainian Canadian Ethnography. East/West Journal of Ukrainian Studies 5 (1):91 March 2018. URL: https://www.researchgate.net/publication/323973834_Key_Conceptual_Threads_in_Ukrainian_Canadian_Ethnography (дата звернення: 18.05.2021).

Ольга Горбач,

*майстер виробничого навчання
державного навчального закладу*

*«Центр професійної освіти, технологій та дизайну
міста Києва»,*

e-mail: olga.kiev1951@gmail.com

РОЛЬ ВИШИВАНКИ В НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОМУ ВИХОВАННІ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Ключові слова: патріотизм, виховання, культура, національне виховання, патріотичне виховання.

Становлення української державності, побудова громадянського суспільства, інтеграція України у світове та європейське співтовариство передбачають орієнтацію на особистість, її духовну культуру й визначають основні напрями виховної роботи з молоддю та модернізації навчально-виховного процесу.